

ที่ นพ ๐๐๒๓.๔/ว ๔๖๐๘

ศาลากลางจังหวัดนครพนม
ถนนอภิบาลบัญชา นพ ๔๘๐๐๐

๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมและนายกเทศมนตรีเมืองนครพนม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๖๐๘๖
ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยเคร่งครัด พร้อมทั้งให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น นั้น

กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า ได้ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ สำหรับอำเภอให้แจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

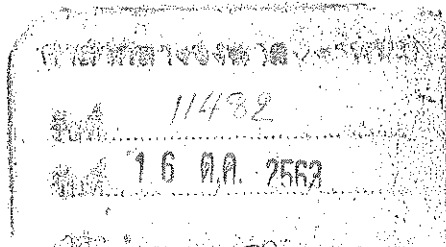
ขอแสดงความนับถือ

(นายจันทน์ จันทน์)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบและเรื่องร้องทุกข์
โทร. ๐-๔๒๕๑-๕๗๒๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครพนม
 ทะเบียน 9241 วันที่ 16 ธ.ค. 2563
 ผ.บพ. ก.จ.บ. ก.จ.บ. ก.จ.ส. ก.จ.ก.

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๐๘๖

กระทรวงมหาดไทย
 ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วย
 การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 เลขรับ 1829
 วันที่ 16 ต.ค. 2563
 เวลา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๒๑
 ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑ ชุด
 ๒. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๓๑๒
 ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๑ ชุด
 ๓. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงาน
 ของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหาร
 ส่วนตำบล ถือปฏิบัติตามตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิด
 ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยเคร่งครัด พร้อมทั้งให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ
 ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามที่อ้างถึง นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์
 การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙
 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๒/๑ ข้อ ๑๘ และยกเลิกข้อ ๑๙ ซึ่งมีผลให้หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ
 ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับ
 ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่อง หลักเกณฑ์
 การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้มีการแจ้ง
 ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. ๒๕๖๓) ซึ่งผ่านมาเป็นระยะเวลาพอสมควรแล้ว
 ส่งผลให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นประสบกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิด
 ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิด
 ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นไปโดยถูกต้อง และสอดคล้องกับระเบียบ
 สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงยกเลิกหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒
 ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
 ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔.๖/ว ๑๔๔ ลงวันที่
 ๑๐ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง หลักเกณฑ์การชดเช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิด
 ต่อบุคคลภายนอก และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๖๓๗ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๒

/เรื่อง ชักซ้อม...

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก และขอให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ให้ถือปฏิบัติตามหมวด ๑ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

สำหรับการปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่ ให้ถือปฏิบัติตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕ หากหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแห่งใดไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ ให้ขอทำความเข้าใจกับกระทรวงมหาดไทย

๒. กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ให้ถือปฏิบัติตามหมวด ๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยอนุโลม

สำหรับหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ให้ถือปฏิบัติตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ โดยอนุโลม ในกรณีที่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดตามข้อ ๓ และข้อ ๔ ของประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ หรือค่าสินไหมทดแทนกรณีอื่น อันพึงมีนอกเหนือจากประกาศดังกล่าว ให้ขอทำความเข้าใจกับกระทรวงมหาดไทย

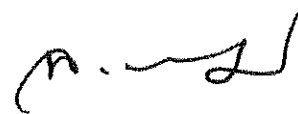
ทั้งนี้ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกที่เป็นไปตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ แล้ว ให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้ยื่นคำขอโดยเร็ว ไม่ต้องรอผลการตรวจสอบสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดก่อน

๓. สำหรับการดำเนินคดีที่เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๒๑ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง (แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง) และหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว ๓๑๒ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง

ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และแนวทาง
ในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำ
สำนักนายกรัฐมนตรีถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๓

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้นายอำเภอ รวมทั้งแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในพื้นที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉัตรชัย พรหมเลิศ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร. / โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๘๐๓๖
ผู้ประสาน ภูมิพิสุทธิ์ พงศ์เพียรธรรม

กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย
ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๓๑๒

2044
- ๕ ส.ค. ๒๕๖๒
10 ๓๐

สำนักงานรัฐมนตรี
รับที่ 3629
วันที่ ๕ ส.ค. ๒๕๖๒
เวลา 10.๐๖.
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐
วันที่ ๕ ส.ค. 2562
เลขรับ 96545

๑ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๒๑ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๑ เห็นชอบ เรื่อง แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง นั้น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินคดีตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้นเป็นไปโดยถูกต้องครบถ้วน จึงได้นำแนวทางในการดำเนินคดีในเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบอีกครั้งหนึ่ง ดังนี้

๑. แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

๑.๑ การดำเนินคดีอาญา

เมื่อมีการกระทำความผิดทางอาญาต่อราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้แจ้งความร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ไม่สมควรว่าจ้างทนายความยื่นฟ้องคดีอาญาต่อผู้กระทำความผิดเอง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐดังกล่าวถูกเอกชนฟ้องเป็นคดีอาญา ให้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการแก้ต่างคดี ถ้าพนักงานอัยการปฏิเสธหรือขัดข้องในการรับแก้ต่างให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าว มีสิทธิว่าจ้างทนายความดำเนินคดีได้

๑.๒ การดำเนินการเกี่ยวกับข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ กรณีคดีใกล้ขาดอายุความ

เมื่อมีข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ ให้หน่วยงานของรัฐใช้ความระมัดระวังในการดำเนินคดีเพื่อมิให้คดีขาดอายุความหรือพ้นกำหนดเวลาฟ้องคดี และในกรณีที่ต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ หากคดีใกล้ขาดอายุความหรือใกล้พ้นกำหนดเวลาฟ้องคดี และยังไม่สามารถส่งข้อพิพาทไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดได้ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการรับสภาพหนี้เพื่อมิให้เกิดความเสียหายขึ้น

๑.๓ การดำเนินคดีที่ขาดอายุความ

กรณีคดีขาดอายุความแล้ว แต่หน่วยงานของรัฐยังยืนยันให้พนักงานอัยการดำเนินคดีให้ ทั้งที่เห็นได้ล่วงหน้าว่า หากดำเนินคดีต่อไปก็มิแต่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ กล่าวคือเสียค่าใช้จ่าย เสียเวลา เสียกำลังคนในการปฏิบัติงานโดยเปล่าประโยชน์ อีกทั้งการดำเนินคดีของรัฐไม่ควรดำเนินการในลักษณะที่เอาไรต์เอาเปรียบเอกชนด้วยการคาดหวังว่า เอกชนอาจไม่ยกอายุความขึ้นต่อสู้คดี เพราะความไม่รู้กฎหมาย

/หรือ . . .

หรือความหลงลืม หรืออาจขาดนัดยื่นคำให้การ หรือขาดนัดพิจารณา เพราะมีผลให้การอำนวยการความยุติธรรมของรัฐขาดความน่าเชื่อถือ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจึงไม่ควรนำคดีที่ขาดอายุความแล้วส่งให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไป

๒. แนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง ดังนี้

๒.๑ มอบอำนาจในการดำเนินคดีปกครองในนามคณะรัฐมนตรีในศาลปกครอง ให้พนักงานอัยการเป็นผู้ว่าต่างแก่ต่างในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ฟ้องคดี หรือผู้ถูกฟ้องคดีปกครองทุกศาล และทุกชั้นศาลปกครองจนกว่าคดีถึงที่สุด และให้มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใดได้ทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นไปในทางจำหน่ายสิทธิหรือไม่ก็ตาม เช่น การยอมรับตามที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิหรือใช้สิทธิในการอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด หรือในการขอให้พิจารณาคดีใหม่ ตลอดจนให้มีอำนาจมอบอำนาจช่วงให้นิติกรไปดำเนินการใด ๆ แทน

๒.๒ กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีปกครองในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรี และไม่มีหน่วยงานเจ้าของเรื่องโดยตรง ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการนำคำสั่งศาลปกครองที่ให้ทำคำให้การแก้คำฟ้องเสนอนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป โดยให้ถือเป็นมติคณะรัฐมนตรี และไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมความเห็นแล้วกร่างคำให้การยื่นต่อศาลปกครอง และดำเนินการหรือประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีต่อไป

๒.๓ กรณีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีปกครองในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรี และไม่มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบโดยตรง ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการนำคำสั่งศาลปกครองที่ให้ทำคำให้การแก้คำฟ้องเสนอนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ทั้งนี้ ให้ประสานกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมความเห็นแล้วกร่างคำให้การยื่นต่อศาลปกครอง และดำเนินการหรือประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ รับทราบเรื่องดังกล่าว ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์วิลาส)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด

ที่ นท ๐๑๐๒/ 3434

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

เพื่อโปรดทราบและดำเนินการ

(นายทงศกร กาญจนะจิตร)
หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรีฯ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
- ๕ ส.ค. ๒๕๖๒

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (บัญชีฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (D/natchaya/แจ้งมติ/015)

พน.ก.
ชบท วิระดรณ์ ส.ค.ส.ป

๑๙๖๕
๕ พ.ค. ๒๕๖๑

1116
2 พ.ค. 2561
B๓

๒๑๖๘
๗๗
๑๕๓

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๒๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๒๐
วันที่ 4 พ.ค. 2561
เลขรับ 16389

๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง (แนวพระราชโองการอภัยโทษ) ของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง)

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๘๔ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔
- ๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๓๓ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๐
- ๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๔๕ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๘
- ๔. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๙๓ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐
- ๕. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๓๙ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔

ตามที่ได้ยืนยันมติคณะรัฐมนตรี (๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ และ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๐) เกี่ยวกับเรื่อง การยุติการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง และมติคณะรัฐมนตรี (๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ และ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐) เรื่อง การยุติการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๔ รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรี (๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔) เกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง ตามหนังสือที่อ้างถึง ๕ มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

โดยที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับแล้ว ซึ่งระเบียบฯ ดังกล่าวได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินคดีแพ่งและคดีปกครอง รวมทั้งองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้โดยเฉพาะแล้ว ดังนั้น เพื่อให้มติคณะรัฐมนตรีมีความชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนกับระเบียบฯ ดังกล่าว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ (เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเรื่อง การดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๐ (เรื่อง แนวทางในการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง) และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ และ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ (เรื่อง การยุติการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) (ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๔) และเห็นชอบแนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ดังนี้

๑.๑ การดำเนินคดีอาญา

เมื่อมีการกระทำความผิดทางอาญาต่อราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้แจ้งความร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ไม่สมควรว่าจ้างทนายความยื่นฟ้องคดีอาญาต่อผู้กระทำความผิดเอง

ในกรณี ...

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐดังกล่าวถูกเอกชนฟ้องเป็นคดีอาญา ให้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการแก้ต่างคดี ถ้าพนักงานอัยการปฏิเสธหรือขัดข้องในการรับแก้ต่าง ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีสิทธิว่าจ้างทนายความดำเนินคดีได้

๑.๒ การดำเนินการเกี่ยวกับข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ กรณีคดีใกล้ขาดอายุความ

เมื่อมีข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ ให้หน่วยงานของรัฐใช้ความระมัดระวังในการดำเนินคดีเพื่อมิให้คดีขาดอายุความหรือพ้นกำหนดเวลาฟ้องคดี และในกรณีที่ต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ หากคดีใกล้ขาดอายุความหรือใกล้พ้นกำหนดเวลาฟ้องคดีและยังไม่สามารถส่งข้อพิพาทไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดได้ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการรับสภาพหนี้เพื่อมิให้เกิดความเสียหายขึ้น

๑.๓ การดำเนินคดีที่ขาดอายุความ

กรณีคดีขาดอายุความแล้ว แต่หน่วยงานของรัฐยังยืนยันให้พนักงานอัยการดำเนินคดีให้ ทั้งที่เห็นได้ล่วงหน้าว่า หากดำเนินคดีต่อไปก็จะมีแต่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ กล่าวคือ เสียค่าใช้จ่าย เสียเวลา เสียกำลังคนในการปฏิบัติงานโดยเปล่าประโยชน์ อีกทั้งการดำเนินคดีของรัฐไม่ควรดำเนินการในลักษณะที่เอาผิดเอาเปรียบเอกชนด้วยการคาดหวังว่า เอกชนอาจไม่ยกอายุความขึ้นต่อสู้คดี เพราะความไม่รู้กฎหมายหรือความหลงลืม หรืออาจขาดนัดยื่นคำให้การ หรือขาดนัดพิจารณา เพราะมีผลให้การอำนวยความสะดวกของรัฐขาดความน่าเชื่อถือ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจึงไม่ควรนำคดีที่ขาดอายุความแล้ว ส่งให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไป

๒. ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ (เรื่อง การกำหนดหลักการและปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง) (ตามหนังสือที่อ้างถึง ๕) และเห็นชอบแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง ดังนี้

๒.๑ มอบอำนาจในการดำเนินคดีปกครองในนามคณะรัฐมนตรีในศาลปกครอง ให้พนักงานอัยการเป็นผู้ว่าต่างแก้ต่างในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ฟ้องคดี หรือผู้ถูกฟ้องคดีปกครองทุกศาล และทุกชั้นศาลปกครองจนกว่าคดีถึงที่สุด และให้มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใดได้ทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นไปในทางจำหน่ายสิทธิหรือไม่ก็ตาม เช่น การยอมรับตามที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิหรือใช้สิทธิในการอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด หรือในการขอให้พิจารณาคดีใหม่ ตลอดจนให้มีอำนาจมอบอำนาจช่วงให้นิติกรไปดำเนินการใด ๆ แทน

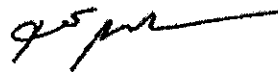
๒.๒ กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีปกครองในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรี และไม่มีหน่วยงานเจ้าของเรื่องโดยตรง ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการนำคำสั่งศาลปกครองที่ทำให้คำให้การแก้คำฟ้องเสนอนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป โดยให้ถือเป็นมติคณะรัฐมนตรีและไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมความเห็นแล้วยกראงคำให้การยื่นต่อศาลปกครอง และดำเนินการหรือประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีต่อไป

๒.๓ กรณีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีปกครองในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรีและไม่มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบโดยตรง ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับผิดชอบในการนำคำสั่งศาลปกครองที่ให้คำให้การแก้คำฟ้อง เสนอนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ทั้งนี้ ให้ประสานกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมความเห็นแล้วยกคำให้การยื่นต่อศาลปกครอง และดำเนินการหรือประสานงาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑ เห็นชอบตามที่สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีเสนอ

จึงเรียนยืนยันมาและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0102/ 3923

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

เพื่อโปรดทราบ

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๘๐๐๐ ต่อ ๑๕๐๑

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.soc.go.th (กรุณา/อริหรา)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spt55@soc.go.th

(นายพงศธร กาญจนะจิตรา)
ผู้อำนวยการสำนักงานรัฐมนตรีฯ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
- 4 พ.ศ. 2561

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี
พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่สมควรกำหนดให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คดี” หมายความว่า คดีแพ่ง คดีปกครอง คดีประเภทอื่นซึ่งมิใช่คดีอาญา และคดีซึ่งต้องดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ

“ข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐ ซึ่งต้องมีการดำเนินคดีเกี่ยวกับข้อโต้แย้งดังกล่าว

“คู่กรณี” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐซึ่งมีข้อพิพาทระหว่างกัน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี

ข้อ ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด

หมวด ๑

คณะกรรมการ

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี” เรียกโดยย่อว่า “กยพ.” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงยุติธรรม เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะรัฐมนตรี และอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีอัยการ สำนักงานการยุติการดำเนินคดีแพ่งและอนุญาโตตุลาการ เป็นกรรมการและเลขานุการ และรองอธิบดีอัยการ สำนักงานการยุติการดำเนินคดีแพ่งและอนุญาโตตุลาการ ที่อัยการสูงสุดมอบหมายจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๖ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ

(๒) พิจารณาชี้ขาดความเห็นแย้งกรณีอัยการสูงสุดเห็นว่าควรยุติการดำเนินคดีของหน่วยงานของรัฐ

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับข้อพิพาทซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

(๔) เสนอแนะความเห็นและแนวทางปฏิบัติในการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ การดำเนินคดี และเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อคณะรัฐมนตรี

(๕) เรียกให้คู่กรณี หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง หรือบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง จัดส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน จัดทำคำแปลภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย และให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐาน เพื่อประกอบการพิจารณา

(๖) วางระเบียบหรือแนวปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการตามระเบียบนี้เป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๗ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การพิจารณาชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๘ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

ให้นำความในข้อ ๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ให้สำนักงานการยุติการดำเนินคดีแพ่งและอนุญาโตตุลาการ สำนักงานอัยการสูงสุด ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ และให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานจากคู่กรณีทุกฝ่าย เพื่อทำความเข้าใจ เสนอต่ออัยการสูงสุดในการดำเนินการตามระเบียบนี้

(๒) เรียกให้คู่กรณี หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง หรือบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง จัดส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน จัดทำคำแปลภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย และให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐาน เพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) เข้าตรวจหรือดำเนินการให้มีการตรวจสถานที่ ทรัพย์สิน หรือยานพาหนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) ปฏิบัติงานธุรการ งานการประชุม และจัดทำรายงานการประชุมของคณะกรรมการ

(๕) รวบรวมและจัดทำงานวิชาการของคณะกรรมการ และศึกษาหาข้อมูลต่าง ๆ

(๖) จัดพิมพ์และเผยแพร่คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ

(๗) ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในการดำเนินการตาม (๒) และ (๓) ให้คู่กรณีเป็นผู้ชำระตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ ๑๐ ค่าใช้จ่ายสำหรับการประชุม เบี้ยประชุม หรือค่าตอบแทนของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามระเบียบนี้ ให้เบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายของสำนักงานอัยการสูงสุด

หมวด ๒

การพิจารณาข้อพิพาทเพื่อยุติการดำเนินคดีระหว่างหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๑๑ เมื่อมีข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ ให้คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องแจ้งข้อเรียกร้องหรือข้อโต้แย้งสิทธิไปยังคู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้อง โดยระบุให้ทราบถึงข้อเท็จจริงและข้อเรียกร้อง หากคู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องเห็นว่ามีความหลักฐานว่าตนต้องรับผิดชอบและไม่ติดใจโต้แย้งในเรื่องจำนวนค่าเสียหาย ให้คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องดำเนินการตามข้อเรียกร้องหรือชำระค่าเสียหายให้แก่คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ข้อพิพาทตามข้อ ๑๑ ไม่อาจยุติได้ภายในเวลาอันสมควรเนื่องจากคู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องปฏิเสธหรือไม่ยอมชำระหนี้ ให้คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องเสนอข้อพิพาทไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดภายในอายุความหรือกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดี เพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป

หนังสือเสนอข้อพิพาทไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด ให้ลงนามโดยบุคคลผู้มีอำนาจกระทำการแทนของคู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้อง ในกรณีที่มอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำการแทน จะต้องมีส่วนฐานการมอบอำนาจแสดงประกอบด้วย

เมื่อคู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องเสนอข้อพิพาทไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดภายในอายุความหรือกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีแล้ว ห้ามมิให้คู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องยกอายุความหรือกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีขึ้นต่อสู้ในภายหลัง

เพื่อประโยชน์ในการนับอายุความหรือกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามวรรคสาม ในกรณีส่งหนังสือเสนอข้อพิพาททางไปรษณีย์ ให้กระทำโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน และให้ถือว่าวันที่ส่งหนังสือเสนอข้อพิพาทแก่เจ้าหน้าที่ไปรษณีย์เป็นวันที่ยื่นหนังสือเสนอข้อพิพาทต่อสำนักงานอัยการสูงสุด

ให้นำความในข้อนี้มาใช้บังคับแก่กรณีที่คู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องได้ใช้สิทธิเรียกร้องแย้งด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ เมื่อสำนักงานอัยการสูงสุดได้รับหนังสือเสนอข้อพิพาทจากคู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องแล้ว ให้พิจารณาหนังสือแจ้งข้อเรียกร้องของคู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องไปยังคู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องเพื่อให้ชี้แจง แก่ข้อเรียกร้องดังกล่าว ในกรณีนี้ให้คู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลว่าจะรับหรือ ปฏิเสธความรับผิดชอบตามที่ถูกร้องภายในระยะเวลาที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องมิได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าคู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องสละสิทธิในการชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผล เกี่ยวกับข้อพิพาทที่ถูกร้อง และให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๔ ในการพิจารณารับข้อพิพาท ให้สำนักงานอัยการสูงสุดเปิดโอกาสให้คู่กรณีรับทราบ ข้อเท็จจริงและตรวจเอกสารอย่างเพียงพอ รวมทั้งชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานประกอบข้ออ้างหรือข้อเถียง ของตนตามควรแก่กรณี

ข้อ ๑๕ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดมีอำนาจที่จะไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีได้ตกลงกัน หรือ ประนีประนอมยอมความกันในข้อพิพาท

ข้อ ๑๖ เมื่ออัยการสูงสุดได้มีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับความรับผิดชอบตามข้อเรียกร้องในข้อพิพาท เรื่องใดแล้ว ให้สำนักงานอัยการสูงสุดมีหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยให้คู่กรณีทราบ เพื่อให้คู่กรณีได้มีโอกาส เจรจากตกลงกันหรือแสดงเหตุผลโต้แย้งคำวินิจฉัยดังกล่าว และให้คู่กรณีแจ้งผลการเจรจากกลง หรือเหตุผลโต้แย้งคำวินิจฉัยภายในระยะเวลาที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ในกรณีที่คู่กรณีทุกฝ่ายเห็นพ้องกับคำวินิจฉัยของอัยการสูงสุด ให้คำวินิจฉัยนั้นเป็นอันยุติและ ผูกพันคู่กรณี และให้คู่กรณีถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของอัยการสูงสุดดังกล่าวต่อไป

ในกรณีที่ไม่ปรากฏว่าคู่กรณีทุกฝ่ายเห็นพ้องกับคำวินิจฉัยของอัยการสูงสุดภายในระยะเวลา ที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง หรือคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้แสดงเหตุผลโต้แย้งคำวินิจฉัยของอัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี ให้สำนักงานอัยการสูงสุดเสนอข้อพิพาทดังกล่าวต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาชี้ขาดต่อไป

ข้อ ๑๗ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาข้อพิพาทของคู่กรณีและมีคำวินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดแล้ว ให้คำวินิจฉัยชี้ขาดเป็นที่สุด และให้สำนักงานอัยการสูงสุดมีหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าวให้คู่กรณีทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการได้รับรองมติเกี่ยวกับข้อพิพาท เพื่อให้คู่กรณีถือปฏิบัติตาม คำวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าวต่อไป

เมื่อสำนักงานอัยการสูงสุดได้แจ้งคำวินิจฉัยชี้ขาดให้คู่กรณีทราบแล้ว หากปรากฏว่าคู่กรณี ฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการภายในเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยชี้ขาด ให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งมีหนังสือแจ้งให้สำนักงานอัยการสูงสุดทราบ

เมื่อสำนักงานอัยการสูงสุดได้รับแจ้งตามวรรคสองแล้ว ให้มีหนังสือแจ้งเตือนคู่กรณีฝ่ายที่ ต้องรับผิดชอบให้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าว หากคู่กรณีฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบยังเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตาม ให้มีหนังสือเสนอให้ประธานกรรมการมีหนังสือถึงรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือผู้มีอำนาจกำกับหรือควบคุมดูแล หน่วยงานของรัฐแห่งนั้นเพื่อแจ้งให้คู่กรณีฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบปฏิบัติตามคำวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าว และหาก ยังคงเพิกเฉยอยู่ก็ให้ประธานกรรมการเสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการอาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียของบุคคลภายนอกซึ่งไม่อาจยุติได้ในฝ่ายบริหาร คณะกรรมการจะไม่พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดก็ได้

ข้อ ๑๙ การทบทวนคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการจะกระทำได้เมื่อมีพยานหลักฐานใหม่อันสำคัญและไม่อาจเสนอได้ก่อนการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ

ข้อ ๒๐ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดจัดทำรายงานสรุปคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบทุกหกเดือน

หมวด ๓

การพิจารณาดำเนินคดีระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชน

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่กับเอกชนในทางแพ่งหรือกรณีที่หน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องใช้สิทธิทางศาล ให้ส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการซึ่งมีหน้าที่และอำนาจดำเนินคดีเรื่องนั้นโดยตรงดำเนินการ

รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ดำเนินธุรกิจการค้าหรือการบริการเป็นปกติธุระ และมีข้อพิพาทอันเกี่ยวกับธุรกิจการค้าหรือการบริการนั้น อาจดำเนินคดีเองโดยไม่ส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการดำเนินการก็ได้

ในการดำเนินการฟ้องร้องคดีทุกประเภท ให้หน่วยงานของรัฐเร่งรัดให้เจ้าหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานให้ครบถ้วนและรีบส่งเรื่องไปยังพนักงานอัยการก่อนครบกำหนดอายุความไม่น้อยกว่าสามเดือนเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือรับผิดชอบดำเนินคดีเองตามวรรคสอง หน่วยงานของรัฐดังกล่าวอาจว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อช่วยดำเนินการในเรื่องนั้นด้วยก็ได้

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีข้อพิพาทที่มีความจำเป็นจะต้องใช้ความรู้ทางเทคนิคเฉพาะในประเด็นอันเป็นสาระสำคัญแห่งคดีหรือเป็นการดำเนินคดีในต่างประเทศ หน่วยงานของรัฐนั้นสามารถจ้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านดำเนินคดีได้

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่พนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าคดีนั้นหน่วยงานของรัฐอยู่ในฐานะเสียเปรียบหรือการดำเนินคดีไม่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือไม่คุ้มค่า ให้แจ้งฐานะคดีและความเห็นควรยุติเรื่องให้หน่วยงานของรัฐพิจารณา หากหน่วยงานของรัฐเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของพนักงานอัยการให้การดำเนินคดีเรื่องนั้นเป็นอันยุติ

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีความเห็นขัดหรือแย้งกับความเห็นของพนักงานอัยการตามข้อ ๒๒ ให้แจ้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการ และให้พนักงานอัยการส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดพิจารณา

ถ้าอัยการสูงสุดเห็นพ้องกับหน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการต่อไป แต่หากอัยการสูงสุดเห็นแตกต่างจากความเห็นของหน่วยงานของรัฐ ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณา

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นพ้องกับความเห็นของอัยการสูงสุด มติของคณะกรรมการผูกพันหน่วยงานของรัฐ แต่หากคณะกรรมการเห็นควรให้ดำเนินคดีต่อไป ให้อัยการสูงสุดพิจารณาดำเนินการตามมติของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการอัยการประกาศกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ

คดีนี้จะขาดอายุความฟ้องร้อง ให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องคดีภายในกำหนดอายุความ โดยไม่ต้องรอผลการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ

ข้อ ๒๔ ให้นำความในข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ และข้อ ๒๓ มาใช้บังคับกับการอุทธรณ์ ฎีกา การยื่นคำให้การ และการยื่นคำร้องอื่นใดโดยอนุโลม

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีข้อโต้แย้งกับเอกชนเป็นคดีปกครองหรือกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตกเป็นคู่กรณีในคดีปกครอง ให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นคู่กรณีส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการซึ่งมีหน้าที่และอำนาจดำเนินคดีปกครองโดยตรงดำเนินการ เว้นแต่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นมีเจ้าหน้าที่หรือนิติกรซึ่งมีความรู้ความสามารถอยู่แล้ว และประสงค์จะดำเนินคดีเอง ก็ให้ดำเนินการได้

ให้นำความในข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีปกครอง โดยอนุโลม

ข้อ ๒๖ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่กับเอกชนในคดีแพ่งหรือคดีปกครองที่ต้องใช้อนุญาตตุลาการในการระงับข้อพิพาทก่อนนำคดีขึ้นสู่ศาล ให้ส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการซึ่งมีหน้าที่และอำนาจดำเนินคดีในชั้นอนุญาตตุลาการโดยตรงดำเนินการ

ให้นำความในข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีในชั้นอนุญาตตุลาการโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๗ การพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ และการพิจารณาชี้ขาดการดำเนินคดีทั้งปวง ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๔ ในวันก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการตามระเบียบนี้เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาชี้ขาดต่อไป และให้ถือว่าบรรดากระบวนการพิจารณาที่พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ดำเนินการ

ไว้ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ เป็นกระบวนการพิจารณาของพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการตามระเบียบนี้ด้วย แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๘ การบังคับตามคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ยังคงค้างดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้บังคับตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

1 กรกฎาคม 2540

เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง
1. หนังสือกรมการปกครอง ส่วนมาก ที่ มท 0305/ว 02 ลงวันที่ 2 มกราคม 2540
 2. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0318/ว 4202 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2538
 3. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0312/ว 543 ลงวันที่ 10 มีนาคม 2535
 4. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0412/ว 1721 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2532
 5. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0407/ว 569 ลงวันที่ 25 เมษายน 2532
 6. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 8792/2504 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2504
 7. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 3201/2504 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2504

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 ชุด
 2. แบบสัญญารับสภาพหนี้ และสัญญาค้ำประกัน กรณีขีดใช้เป็นเงิน จำนวน 1 ชุด
 3. แบบสัญญารับสภาพหนี้ และสัญญาค้ำประกัน กรณีขีดใช้หรือซ่อมแซมทรัพย์สิน จำนวน 1 ชุด

ตามที่กรมการปกครอง ได้จัดส่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาเพื่อทราบและแจ้งให้ที่ทำการปกครองจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ และราชการส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดด้วย (อ้างถึงหมายเลข 1) นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อยและไม่เกิดความสับสน จึงเรียนมาเพื่อแจ้งให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทุกหน่วยได้แก่ เทศบาล เมืองพัทยา สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยเคร่งครัด ดังนี้

1. ยกเลิกหนังสือกระทรวงมหาดไทยตามที่อ้างถึงหมายเลข 2 - 7 ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2539 และเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ให้ถือปฏิบัติโดยใช้หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดดังมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข 1 - 3

2. ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกขณะนี้กระทรวงมหาดไทยกำลังร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย กรณีที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก พ.ศ. ในขั้นนี้จึงให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ถือปฏิบัติตามความในหมวด 2 ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 โดยอนุโลม ทั้งนี้ ข้อความใดที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ขอแสดงความนับถือ

นายสวัสดิ์ ส่งสัมพันธ์

(นายสวัสดิ์ ส่งสัมพันธ์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

โทร. (02) 2432193, 2414588

โทรสาร (02) 2415646

หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

1. ขั้นตอนรายงานความเสียหายที่เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการดังนี้

1.1 ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาโดยไม่ชักช้า และให้มีการรายงานตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าฝ่ายบริหาร ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ และรายงานให้จังหวัดทราบทันที

1.2 กรณีที่เกิดความเสียหายแก่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นและหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้นๆ ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขึ้นคณะหนึ่งโดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิด และจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ต้องหาต้องชดใช้ แล้วรายงานให้จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยทราบทันที

2. การตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดให้มีจำนวนไม่เกิน 5 คน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแห่งนั้นหรือหน่วยงานอื่นตามที่เหมาะสม (เฉพาะในกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลให้แต่งตั้งปลัดอำเภอผู้ประสานงานประจำตำบลร่วมเป็นกรรมการด้วย) ทั้งนี้ต้องดำเนินการแต่งตั้งภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่ได้รับทราบรายงานความเสียหาย

3. กำหนดเวลาแล้วเสร็จของการพิจารณาของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ต้องเสนอผลการพิจารณาต่อหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ ภายใน 60 วัน นับถัดจากวันที่ประธานกรรมการฯ ทราบคำสั่งแต่งตั้ง แต่ถ้าพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ขออนุญาตหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ เพื่อขยายเวลาดำเนินการได้อีกไม่เกิน 30 วัน

ถ้าคณะกรรมการฯ ยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จในระยะเวลาตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการฯ รายงานเหตุที่ทำให้การพิจารณาไม่แล้วเสร็จเพื่อขอขยายเวลาดำเนินการ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งขยายเวลาได้อีก 2 คราว ๆ ละไม่เกิน 30 วัน

ในกรณีทุจริต ให้คณะกรรมการฯ พิจารณาว่าผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือที่ควบคุมเจ้าหน้าที่ที่กระทำทุจริตนั้นทุกชั้น รวมทั้งหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ เป็นผู้ร่วมรับผิดชอบในกรณีดังกล่าวด้วย

4. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ อย่างน้อยจะต้องมีรายละเอียดดังนี้

- (1) สาเหตุที่เกิดความเสียหาย
- (2) จำนวนหรือมูลค่าของความเสียหาย
- (3) ผู้ที่ต้องรับผิดในความเสียหาย
- (4) ความรับผิดที่ผู้ต้องรับผิดแต่ละคนต้องชดใช้
- (5) สรุปความเห็นของคณะกรรมการฯ

5. การวินิจฉัยสั่งการของหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ

เมื่อได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ แล้วให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ วินิจฉัยสั่งการภายใน 15 วัน ดังนี้

5.1 ถ้าเห็นว่าผลการพิจารณายังไม่สมบูรณ์หรือยังไม่อาจชี้ขาดได้ ให้สั่งการให้คณะกรรมการฯ ทบทวนหรือสอบสวนเพิ่มเติม และให้คณะกรรมการฯ รีบดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับถัดจากวันที่ได้รับทราบคำสั่ง

5.2 วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนหรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด แต่ยังมีต้องแจ้งการสั่งการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ ส่งคำวินิจฉัย และสำนวนการสอบสวน พร้อมกับสรุปผลการสอบสวนของคณะกรรมการฯ ให้กระทรวงการคลัง ภายใน 7 วัน นับแต่วันวินิจฉัยสั่งการพร้อมกับ ส่งสำเนาสรุปผลการสอบสวนของคณะกรรมการฯ และการวินิจฉัยสั่งการของหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ ให้จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยทราบ ภายใน 15 วัน

6. การดำเนินการภายหลังส่งสำนวนการสอบสวน

6.1 กรณีที่กระทรวงการคลังแจ้งผลการสอบสวนมาให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทราบ และหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ เห็นชอบด้วย ให้สั่งการตามความเห็นของกระทรวงการคลัง โดยดำเนินการออกคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทน หรือฟ้องคดีต่อศาลอย่าให้ขาดอายุความ 1 ปี นับแต่วันที่หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ แจ้งคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนทราบ พร้อมรายงานจังหวัดและกระทรวงมหาดไทยด้วย

6.2 กรณีที่หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ มีความเห็นแย้งกับความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ส่งผลการตรวจสอบของกระทรวงการคลังและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องให้กระทรวงมหาดไทยภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับการตรวจสอบจากกระทรวงการคลัง และเมื่อได้รับทราบผลการวินิจฉัยของกระทรวงมหาดไทยให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ ดำเนินการออกคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทน หรือฟ้องคดีต่อศาล อย่าให้ขาดอายุความ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 10 วรรคสอง พร้อมกับรายงานผลการดำเนินการต่อจังหวัดและกระทรวงมหาดไทย

6.3 กรณีที่กระทรวงการคลังมิได้แจ้งผลการตรวจสอบมาให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นก่อนอายุความ 2 ปีสิ้นสุด (นับจากวันที่หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ วินิจฉัยสั่งการตามข้อ 5.2) ไม่น้อยกว่า 1 ปี ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ มีคำสั่งตามเห็นสมควร และแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งรายงานจังหวัดและกระทรวงมหาดไทยภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันที่มิคำสั่ง

7. การดำเนินคดี

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอย่างใดให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นฝ่ายแพ้คดีหรือให้ได้รับชำระค่าเสียหายไม่เต็มจำนวนตามที่ฟ้องร้อง และพนักงานอัยการผู้ว่าคดีมีความเห็นที่ไม่สมควรอุทธรณ์หรือฎีกาให้เจ้าของคดีอุทธรณ์หรือฎีกาไปก่อนทุกครั้ง แล้วรายงานให้จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยทราบ หากกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควรยุติจะแจ้งให้ถอนอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป

8. การชดใช้คำสั่งใหม่ทดแทน

8.1 ในกรณีที่ความเสียหายเกิดแก่เงินให้ใช้เป็นเงินแต่เพียงอย่างเดียว ภายใน 45 วัน นับถัดจากวันที่รับทราบเป็นหนังสือ

8.2 ในกรณีที่ความเสียหายมิได้เกิดแก่เงิน จะดำเนินการดังต่อไปนี้แทนการชำระเงินก็ได้

(1) ชดใช้เป็นทรัพย์สินอย่างเดียวกัน โดยมีสภาพ คุณภาพ ปริมาณ และลักษณะเดียวกันกับทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหาย และใช้งานแทนได้เช่นเดียวกับทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายให้ทำสัญญายินยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นทรัพย์สินดังกล่าวภายในเวลาไม่เกิน 3 เดือน

(2) ซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินที่ชำรุดเสียหายให้คงสภาพเดิม ให้ทำสัญญาว่าจะจัดการให้ทรัพย์สินให้คงสภาพเหมือนเดิมภายในเวลาไม่เกิน 6 เดือน

(3) การชดใช้เป็นทรัพย์สินหรือการซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินที่แตกต่างไปจาก (1) หรือ (2) ให้ขอความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยก่อน

การชดใช้ค่าเสียหายเป็นทรัพย์สินหรือการซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินตาม ข้อ 8.2 ให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการตรวจรับตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้นๆ และต้องทำสัญญาพร้อมกับจัดให้มีผู้ค้ำประกันตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดและในกรณีที่เห็นสมควรจะให้วางหลักประกันด้วยก็ได้ และให้ส่งสำเนาสัญญา และหนังสือค้ำประกันให้จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยด้วย

9. การผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน กรณีผู้รับผิดชอบไม่สามารถชดใช้เป็นเงินได้ทั้งหมดภายในคราวเดียว

กรณีที่ผู้รับผิดชอบยินยอมชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน แต่ไม่สามารถชำระเงินได้ในคราวเดียวอาจยื่นคำร้องขอผ่อนชำระ ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ พิจารณาคำเสนอขอผ่อนชำระ โดยถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังนี้

9.1 ห้ามมิให้ผ่อนชำระเงินกรณีผู้รับผิดชอบชดใช้เงินเป็นผู้กระทำทุจริต หรือต้องโทษคดีอาญาเพราะกระทำทุจริตดังกล่าว

9.2 ผู้รับผิดชอบชดใช้ ซึ่งมีชื่อผู้กระทำทุจริต หรือต้องโทษในคดีอาญาให้ผ่อนชำระได้เป็นรายเดือน ทุกเดือน ดังนี้

- ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ เป็นผู้พิจารณาอนุมัติ
- ระยะเวลาเกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

9.3 การพิจารณาคำขอผ่อนชำระ ให้พิจารณาโดยยึดถืออัตราผ่อนชำระไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้รายเดือนของผู้ยื่น และให้พิจารณาด้วยว่า ผู้รับผิดชอบมีรายได้ 외에นอกจากเงินเดือนหรือค่าจ้างซึ่งพึงจะได้รับแต่ละเดือน รวมทั้งรายได้ของคู่สมรส ตลอดจนทรัพย์สินอื่น ที่มีในแบบข้อมูลการขอผ่อนชำระนี้ และให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ ของท้องถิ่นกำหนดจำนวนเงินที่ขอผ่อนชำระตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงรายได้ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพตามฐานารูปของเจ้าหน้าที่ ความรับผิดชอบที่บุคคลนั้นมีอยู่ตามกฎหมาย หรือศีลธรรมอันดี และพฤติการณ์แห่งกรณีประกอบด้วย

9.4 การผ่อนผันโดยให้ผ่อนชำระการชดใช้เงิน ต้องให้ผู้รับผิดชอบทำสัญญารับสภาพหนี้เป็นหนังสือ ตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และให้ผู้รับผิดชอบหาผู้ค้ำประกัน หรือในกรณีที่เห็นสมควรจะให้ วางหลักประกันก็ได้ โดยวงเงินหลักประกันต้องมีมูลค่าเท่ากับวงเงินที่ต้องชดใช้ แล้ว

ส่งสำเนาสัญญาพร้อมกับแบบข้อมูลการขอผ่อนชำระให้กระทรวงมหาดไทย กับให้แจ้งผลการผ่อนชำระ
เงินของผู้รับผิดตามสัญญาให้กระทรวงมหาดไทยทราบทุก 3 เดือน

9.5 กรณีที่ผู้ต้องรับผิดขอใช้ขาดการผ่อนชำระด้วยสาเหตุใดก็ตาม ให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยอย่าให้ขาดอายุ
ความ แล้วรายงานให้จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยทราบ

10. การปฏิบัตินอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่กำหนด ให้ทำความเข้าใจกับกระทรวงมหาดไทย
ก่อนทุกกรณี